

inner part of the jaws (खादनस्थानं जम्भः, दन्तपङ्क्तयो-
रन्तरालम्). -जात *a.* inborn, innate -जानु *ind.*
between the knees. -जानुशयः One sleeping with
hands between the knees; अन्तर्जानुशयो यस्तु भुञ्जते
सक्तभाजनः Mb. 3. 200. 75. -ज्ञानम् inward or secret
knowledge. -ज्योतिस् *a.* enlightened inwardly, with
an enlightened soul. योऽन्तःसुखोऽन्तरारामस्तथान्तर्ज्योतिरेव यः
Bg. 5. 24. (-स् *n.*) the inward light, light of Brahman.
-ज्वलनम् inflammation. (-नः) inward heat or fire;
mental anxiety. -ताप *a.* burning inwardly (-पः)
internal fever or heat §. 3. 13. -दधनम् [अन्तर्दध्यते
आधीयते मादकतानेन] distillation of spirituous liquor, or
a substance used to produce fermentation. -दशा *a.*
term in astrology, the time when a particular planet
exercises its influence over man's destiny (ज्योतिषोक्तः
महादशान्तर्गतो ग्रहाणां स्वाधिपत्यकालभेदः). -दशाहम् an
interval of 10 days; °हात् before 10 days. Ms. 8. 222;
°हे 5. 79. -दहनम् -दाहः 1 inward heat; ज्वलयति
तनुमन्तर्दाहः U. 3. 31; °हेन दहनः सन्तापयति राघवम् Rām. -2
inflammation. -दुःख *a.* sad or afflicted at heart. -दुष्ट *a.*
internally bad, wicked or base at heart. -दृष्टिः *f.*
examining one's own soul, insight into oneself. -देशः
an intermediate region of the compass. -द्वारम् private
or secret door within the house (प्रकोष्ठद्वारम्). -धा-धि, -हित
&c. See s. v. -नगरम् the palace of a king (being inside
the town); cf. °पुरम्; दशाननान्तर्नगरं ददर्श Rām. -निवेशनम्
inner part of the house; यथा चारोपितो वृक्षो जातश्चान्तर्निवेशने
Rām. 6. 128. 6. -निहित *a.* being concealed within;
अज्ञैरन्तर्निहितवचनैः सूचितः सम्यगर्थः M. 2. 8. -निष्ठ *a.* engaged
in internal meditation. -पटः, -टम् a screen of cloth
held between two persons who are to be united (as a
bride and bridegroom, or pupil and preceptor) until
the actual time of union arrives. -पथ *a.* Ved. being
on the way. -पदम् *ind.* in the interior of an inflected
word. -पदवी = सुषुम्णामध्यगतः पन्थाः -परिधानम् the
innermost garment. -पर्शव्य *a.* being between the ribs
(as flesh). -पवित्रः the Soma when in the straining
vessel. -पशुः [अन्तर्ग्राममध्ये पशवो यत्र] the time when the
cattle are in the village or stables (from sunset to
sunrise); अन्तःपशौ पशुकामस्य सायं प्रातः Kāty; (सायं पशुषु
ग्राममध्ये आगतेषु प्रातश्च ग्रामादनिःसृतेषु com.). -पातः, पात्यः
1 insertion of a letter (in Gram.) -2 a post fixed in
the middle of the sacrificial ground (used in ritual
works); अन्तःपूर्वेण यूपं परित्यान्तःपात्यदेशे स्थापयति Kāty.
-पातित, -पातिन् *a.* 1 inserted. -2 included or comprised
in; falling within; दण्डकारण्यं ति आश्रमपदम् K. 20.
-पात्रम् Ved. interior of a vessel. -पालः one who
watches over the inner apartments of a palace. -पुरम्
[अन्तः अभ्यन्तरं पुरं गृहम्, or पुरस्यान्तःस्थितम्] 1 inner
apartment of a palace (set apart for women); female
or women's apartments, seraglio, harem (so called
from their being situated in the heart of the town,
for purposes of safety); व्यायम्याङ्कुत्य मध्याह्ने
भोक्तुमन्तःपुरं विशेत् Ms. 7. 216, 221, 224; कन्यान्तःपुरे

कश्चित्प्रविशति Pt. 1. -2 inmates of the female apartments,
a queen or queens, the ladies taken collectively;
अन्तःपुराणि सर्वाणि रुदमानानि सत्वरम् Rām. 6. 111. 111.
°विरहपर्युत्सुकस्य राजर्षेः §. 3; K. 58; ततो राजा सान्तःपुरः स्वगृह-
मानीयाभ्यर्चितः Pt. 1; कस्यचिद्वाज्ञोऽन्तःपुरं जलक्रीडां कुर्वते *ibid.*
°प्रचारः gossip of the harem Ms. 7. 153; °समागतः §. 4;
also in pl.; कदाचिदस्मत्प्रार्थनामन्तःपुरेभ्यः कथयेत् §. 2.; न ददाति
वाचमुचितामन्तःपुरेभ्यो यदा §. 6. 5. °जन women of the palace;
inmates of the female apartments; °चर, -अध्यक्षः-रक्षकः,
-वर्ती guardian or superintendent of the harem, chamber-
lain; वृद्धः कुलोद्गतः शक्तः पितृपैतामहः शुचिः । राज्ञामन्तःपुरा-
ध्यक्षो विनीतश्च तथेच्यते ॥ (of these five sorts are mentioned :-
वामनक, जघन्य, कुब्ज, मण्डलक and सामिन् see Bri. S.) °सहायः
one belonging to the harem. -पुरिकः [अन्तःपुरे नियुक्तः, ठक्] °
a chamberlain = °चर. (-कः, -का) a woman in the harem;
अस्मत्प्रार्थनामन्तःपुरिके (का) भ्यो निवेदय Chand. K. -पुष्पम्
[कर्म.] the menstrual matter of women, before it regu-
larly begins to flow every month; वर्षद्वादशकादूर्ध्वं यदि पुष्पं
बहिर्न हि । अन्तःपुष्पं भवत्येव पनसोदुम्बरादिवत् Kāśyapa; °ष्पम् is
therefore the age between 12 and the menstruation
period. -पूय *a.* ulcerous. -पेयम् Ved. drinking up.
-प्रकृतिः *f.* 1 the internal nature or constitution of man.
-2 the ministry or body of ministers of a king. -3 heart
or soul. °प्रकोपः internal dissensions or disaffection;
अगुरप्युपहन्ति विग्रहः प्रभुमन्तःप्रकृतिप्रकोपजः Ki. 2. 51. -प्रको-
पनम् sowing internal dissensions, causing internal
revolts; अन्तःप्रकोपनं कार्यमाभियोक्तुः स्थिरात्मनः H. 3. 93. -प्रज्ञ *a.*
knowing oneself, with an enlightened soul. -प्रतिष्ठानम्
residence in the interior. -बाष्प *a.* 1 with suppressed
tears; अन्तर्बाष्पश्चिरमनुचरो राजराजस्य दध्यौ Me. 3.-2. with
tears gushing up inside, bedimmed with tears; कोपात् °ष्ये
स्मरयति मां लेचने तस्याः V. 4. 15. (-ष्पः) suppressed tears;
inward tears; निगृह्य °ष्पम् Bh. 3. 6; Mā. 5. -भावः, भावना
see under अन्तर्भू separately. -भिन्न *a.* split or broken
inside, perforated, bored (said of a pearl) Pt. 4 (also
torn by dissensions). -भूमिः *f.* interior of the earth. -भेदः
discord, internal dissensions; °जर्जरं राजकुलम् Mk. 4 torn by
internal dissensions; अन्तर्भेदाकुलं गेहं न चिराद्दिनशिष्यति 'a
house divided against itself cannot stand long.' -भौम
a. subterranean, underground. -मदावस्थ *a.* having
the rutting state concealed within; आसीदनाविष्कृतदानराजि-
रन्तर्मदावस्थ इव द्विपेन्द्रः R. 2. 7. -मनस् *a.* 1 sad, disconso-
late, dejected, distracted. -2 one who has concentrated
and turned his mind inward, lost in abstract meditation.
-मुख *a.* (- स्त्री *f.*) 1 going into the mouth, pointing
or turned inward; प्रचण्डपरिपिण्डितः स्तिमितवृत्तिरन्तर्मुखः Mv.
5. 26. -2 having an inward entrance or opening
(बाह्यवस्तुपरिहारेण परमात्मविषयकतया प्रवेशयुक्तं चित्तादि). -3 an
epithet of the soul called प्राज्ञ, when it is enjoying the
sweet bliss of sleep (आनन्दभुक् चेतोमुखः प्राज्ञः इति श्रुतेः).
-4 Spiritual minded, looking inwardly into the
soul; 'अन्तर्मुखाः सततमात्मविदो महान्तः' Viś. Guṇā. 139.
(-खम्) a sort of surgical scissors (having an opening
inside), one of the 20 instruments mentioned by